

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ализода Аҳмадҷон Абдуқодир дар мавзӯи «Хусусиятҳои гидрологии истифодаи дарёҳои хурд дар рушди гидроэнергетика (дар мисоли вилояти Хатлони Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ, аз рӯи ихтисоси 25.00.27 – Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия

Кори диссертатсионии Ализода Аҳмадҷон Абдуқодир дар мавзӯи мубрами рушди гидроэнергетикаи Тоҷикистон тавассути истифодаи самараноки иқтидори энергетикӣ дарёҳои хурду каналҳои ирригатсионии Тоҷикистон навишта шудааст. Дар таҳқиқоти мазкур оид ба ҳалли масъалаҳои зарурӣ ва муҳимияти интиҳоб ва истифодабарии усулҳои муосири таҳлили хусусиятҳои гидрологии обравҳо, аз ҷумла дарёҳои хурду каналҳои ирригатсионии Тоҷикистон ва бо инобати қонуниятҳои ташаккулёбӣ, ҳаракат ва трансформатсияи элементҳои энергетикашон ҳисобу муайянкунии иқтидори энергетикӣ онҳо, дараҷаи самаранокии истифодаи ин иқтидор тавассути сохтмони нерӯгоҳҳои барқӣ обии хурд (НБОХ), миниНБО ва микроНБО ва саҳми онҳо дар рушди гидроэнергетикаи мамлакат, инчунин дар бораи муайян намудани дараҷаи вобастагии гидроэнергетикаи Тоҷикистон аз хусусиятҳои гидрологии дарёҳои хурд ва каналҳои ирригационӣ, тавсияҳо пешниҳод гардидаанд.

Мақсади кори диссертатсионӣ - нишон додани хусусиятҳои асосии ташаккулёбӣ, ҳаракат ва трансформатсияи элементҳои энергетикӣ обравҳо, аз ҷумла дарёҳои хурду каналҳои ирригатсионӣ ва таъсири мусоидати онҳо ба рушди гидроэнергетика, аз ҷумла гидроэнергетикаи хурди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот асоснок, ҳадаф ва вазифаҳо муайян карда шуда, наwgониҳои илмӣ, муқаррароти асосие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд ва аҳамияти таҷрибавии натиҷаҳои ба дастмада инъикос гардидаанд, инчунин маълумот дар бораи татбиқсозии натиҷаҳои таҳқиқот ва интишороти он оварда шудаанд.

Вобастагии рушди гидроэнергетикаи Тоҷикистон аз хусусиятҳои гидрологии обравҳо, аз ҷумла дарёҳои хурд ва каналҳои ирригатсионӣ ва ҳолати захираҳои гидроэнергетикӣ онҳо таҳқиқ гардида, зарурати истифодаи самаранокии ин иқтидорҳои гидроэнергетикӣ тавассути сохтмони нерӯгоҳҳои барқӣ обии хурд (НБОХ), миниНБО ва микроНБО, бо далелҳо пешниҳод шудааст.

Масъалаи зарурати бо истифода аз усулҳои замонавии таҳлилу амсиласозӣ ва дар асоси ҳисобкунии нишондиҳандаҳои асосии гидрологии дарёҳои хурд ва каналҳои ирригатсионии Тоҷикистон, муайян намудани иқтидори энергетикӣ онҳо, сатҳи самаранокии истифодабарии ин иқтидорҳо тавассути сохтмони НБОХ ва саҳми онҳо

дар рушди гидроэнергетикаи мамлакат, баррасӣ гардида, усули нави таҳқиқоти ин мавзӯ пешниҳод шудааст.

Афзалият ва камбудиҳои сохтмони НБОХ дар асоси натиҷаҳои ҳисобкунии нишондодҳои гидрологии дарёҳои хурд ва каналҳои муайян ва дар доираи оптималии таъсири як НБОХ, ки 30 километрро ташкил медиҳад, усули муайян кардани тавоноии миёнаи чунин НБОХ таҳлил ва пешниҳод шудааст.

Муҳимият ва мавқеи ҳалкунандаи доштани ҷанбаҳои иқтисодии дарёҳо, аз ҷумла дарёҳои хурд дар рушди энергетика, яке аз омилҳои муайянкунандаи ҷанбаҳои иқтисодии рушди энергетика ба ҳисоб рафтани дуруст муқаррар ва истифода бурдани тарифҳои барои энергияи электрикӣ, мафҳуми “чандирии талабот”, самаранокии истифодаи энергияи электрикӣ ва сарфакунии он, мавриди баррасӣ ва таҳлилу пешниҳоди ҳулосаҳо қарор дода шудааст.

Муаллиф, Ализода А.А. ба дастовардҳои илмии зерин ноил шудааст:

- Хусусиятҳои гидрологии дарёҳои хурд ва каналҳои ирригатсионӣ, бо усули ҳисоб ва муайянкунии нишондиҳандаҳои асосии гидрологии онҳоро таҳлил намудааст.

- Хусусиятҳои хоси бавучудой ва мавқеи дарёҳои хурд ва каналҳои ирригатсионии Тоҷикистонро бо назардошти тағйирёбии табиат ва нақши онҳоро дар рушди гидроэнергетикаи хурд таҳлил намудааст.

- Амсилаи математикии магнети доимӣ барои оптимизатсияи мошинҳои электрикии вентиلى дар НБОХ коркард шудааст.

Кори диссертатсионӣ ба шиносномаи ихтисоси 25.00.27- Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия мутобиқат мекунад.

Эродҳои нисбати кори диссертатсионии мазкур:

- дар баробари омӯзиши хусусиятҳои гидрологии дохилисолии дарёҳои таҳқиқшуда (расми 1, сах. 8 автореферат) хуб мешуд, ки хусусиятҳои гидрологии бисёрсоларо низ меомӯхт;

- дар матни автореферат баъзе истилоҳот ҳангоми тарҷума аз забони тоҷикӣ ба забони русӣ мутобиқат намекунанд.

Камбудиҳои дар боло овардашуда ба сифати илмии кори диссертатсионӣ таъсир нарасонида, сатҳи онро паст намекунанд.

Ҳулоса тибқи талаботи тартиби сазовор гардонидан ба дараҷаҳои илмӣ:

Кори диссертатсионии Ализода Аҳмадҷон Абдуқодир дар мавзӯи “Хусусиятҳои гидрологии истифодаи дарёҳои хурд дар рушди энергетика (дар мисоли вилояти Хатлони Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи самти таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси **25.00.27 – Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия** мутобиқат карда, таҳқиқоти мукамал ва ба анҷом расидаи илмӣ дорои нишондодҳои мубрамиёт, навгонӣ, ягонагии дохилӣ ва аҳамияти илмӣ амалидошта ба ҳисоб рафта, ба талаботи

“Низомномаи тартиби додани дараҷаҳо ва унвонҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (№295, аз 26 июни соли 2023) тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад ва муаллифи он барои сазовор шудан ба дараҷаи номзади илмҳои техникӣ, аз рӯи ихтисоси 25.00.27-Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия, арзанда мебошад.

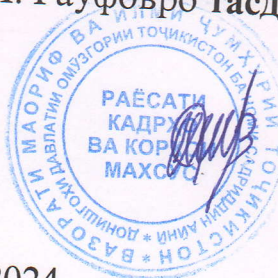
Муқарриз,
номзади илмҳои география,
дотсент, мудири кафедраи
географияи табиӣи Донишгоҳи
давлатии омӯзгории Тоҷикистон
ба номи С.Айнӣ

Рауфов Р.Н.

Имзои н.и.г., дотсент Р.Н. Рауфовро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва КМ
ДДОТ ба номи С.Айнӣ

Мутафозода А.

“ 27 ” 03 с. 2024